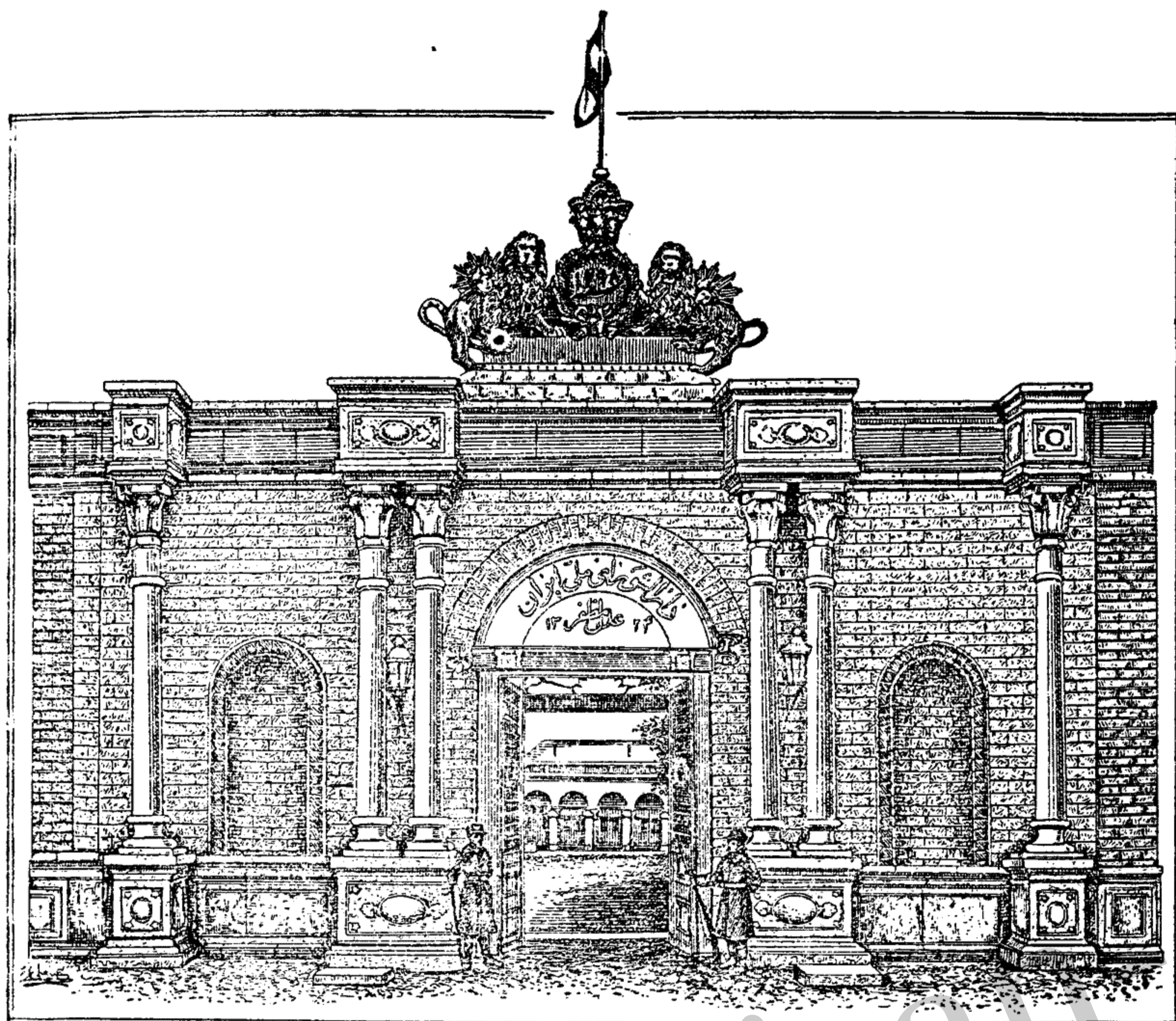

دوره ششم تقنینیه

جلسه ۲۱۰	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره ۱۷۵
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۲۴ بهمن ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۲ شعبان المعظم ۱۳۴۶	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مصنعه مجلس	قیمت اشتراک داخله ایران سالیانه ده تومان خارج « دوازده تومان » قیمت تک شماره یک قران

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۲۴ بهمن ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۱ شعبان المعظم ۱۳۴۶

جلسه ۲۱۰

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر برپاست)
 آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 آقایان: ایلخان - دشتی - محمد تقیخان اسعد - زنگنه
 (و صورت مجلس يوم یکشنبه ۲۲ بهمن را آقای افخمی -
 نگهبان قرائت نمودند)
 غائبین با اجازه جلسه قبل
 غائبین بی اجازه جلسه قبل

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تصویب مرخصی آقایان حقنویس - اسکندری - جوانشیر	۳۵۹۷	۳۵۹۹
۲	تصویب خبر کمیسیون بودجه راجع به خارج خشکانیدن باطلاقیهای شهریار و خوار	۳۶۰۰	۳۶۰۱
۳	بقیه شور اول نسبت بخر کمیسیون فواید عامه راجع بامتیاز چاههای آرتیزین در یزد و تصویب ورود درشور نانی لایحه مزبور	۳۶۰۲	۳۶۰۸
۴	تذاکره نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع بحقوق منتظرین خدمت و تصویب آن	۳۶۰۸	۳۶۱۸
۵	قانون چهل و پنج هزار تومان اعتبار اضافی جهت پرداخت منتظرین خدمت و طرز پرداخت آن	۳۶۱۸	۳۶۱۹
۶	تصمیم راجع بخشکانیدن باطلاقیهای شهریار و خوار		

آقایان: بنی سلیمان - اسدی - حاج میرزا حبیب الله امین - اعظمی - حقنویس - خطیبی - نظام مافی - آقامیرزا هاشم آشتیانی - حاج شیخ بیات - حاج حسن آقا ملک - جوانشیر - میرزا ابراهیم آشتیانی - میرزا حسن خان وثوق - محمود رضا - دیوان بیگی - حاج غلامحسین ملک - آیه الله زاده اصفهانی
دیر آمده با اجازه جلسه قبل

آقای بالیزی

دیر آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان: عراقی - بیات - قوام شیرازی - دکتر صدق رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - اولاً آقای بنی سلیمان را غائب بی اجازه نوشته اند ایشان مدتی است ناخوش هستند و البته موجبی ندارد که ایشان را غائب بی اجازه بنویسند ثانیاً بنده را غائب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه برروز بنده در مجلس حاضر بودم و آخر جلسه را اجازه خواستم
رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - راجع بمیرزا ابراهیم آشتیانی بنده در جلسه قبل هم عرض کردم که ایشان در مراجعت از عتبات دچار برف شده بودند و مریض هستند و الان هم که چند روز است وارد شده اند بستری هستند نظر باینکه عذر موجه دارند این تذکر را میدهم

رئیس - آقای استرابادی

استرابادی - آقای آیه الله زاده را هم غائب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه بتوسط بنده اجازه خواسته اند و ایشان هم در مراجعت از قم دچار برف شده بودند و عذر موجه داشته اند

رئیس - آقای آشتیانی

آشتیانی - گوش بنده اینطور خورد که در صورت مجلس بنده را غائب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه بنده با اجازه بودم و عدم حضور هم بواسطه کسالت

بود از این جهت تذکر می دهم که اصلاح شود

رئیس - آقای زوار

زوار - عرض بنده يك قسمت راجع به آقای آشتیانی است در جلسه گذشته ایشان مرخصی شان در کمیسیون تصویب شد و عرض دیگرم راجع به آقای آیه الله زاده اصفهانی است ایشان سه ماه استفاده کرده اند و بیش از سه ماه دیگر حق ندارند و خود ایشان هم بایستی بیشتر مراعات بیت المال مسلمین را بکنند از اینجهت مرخصی ایشان در کمیسیون تصویب نشد

رئیس - درست ملتفت نشدم راجع به آقای آشتیانی

چه فرمودید؟

زوار - عرض کردم در کمیسیون مرخصی ایشان تصویب شده.

رئیس - صورت مجلس ابرادی ندارد؟

(گفتند خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد. چند فقره خبر

از کمیسیون عرایض و مرخصی رسیده است قرائت می شود

(بمضمون ذیل قرائت شد)

نماینده محترم آقای حقنویس جلسات ۱۷ - ۱۹ ۲۱ بهمن را برای امر ضروری تقاضای غیبت نموده کمیسیون با نظریات ایشان موافق و خبر آن را تقدیم مجلس می نماید

رئیس - رای می گیرم بمفاد این خبر آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر

(بمضمون ذیل قرائت شد)

نماینده محترم آقای اسکندری بشرح تقاضا نامه متذکرند که اخوی ایشان بمرض صعب العلاج مبتلا و به اجازه

دکتر باید در خارجه معالجه شوند و ایجاب مینماید که نماینده محترم باید به اتفاق اخوی شان بروند کمیسیون عرایض و مرخصی با مطالعه و مذاقه با تقاضای ایشان موافق و از اول اردیبهشت چهل و پنجروز با مرخصی ایشان موافق و خبر آن را تقدیم مجلس مینماید

رئیس - رای می گیرم آقایانیکه باین خبر موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر

(اینطور قرائت نمودند)

نماینده محترم آقای والی زاده جوانشیر از تاریخ بیستم تیرماه لغایت ۱۹ مهرماه اجازه مرخصی خواسته و در جلسه پنجم اردیبهشت بتصویب مجلس مقدس رسیده مطابق یادداشت اداره محترمه مباشرت فقط ده روز از مرخصی استفاده نکرده و ما بقی را غائب بوده بنا بر این از ۲۰ مهر الی ۱۴ دیماه دو ماه و بیست و پنج روز غائب بی اجازه هستند بوسیله تلگراف از ما کو اجازه بیکماه تمدید نموده اند کمیسیون عرایض مدت مرخصی دوره ششم تقنینیه معزی الیه را تحت نظر و مذاقه قرار داده فقط ناده روز که ایشان از اجازه رسمی مصوبه استفاده نکرده اند موافقت نموده و با بقیه مدت غیبت ایشان موافقت نکرده اینک خبر آن را تقدیم مجلس مینماید

زعیم - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید

زعیم - گویا آقایان درست التفات به مفاد راپرت نفرمودند که آقای والی زاده دو ماه و ده روز بواسطه مشغله که داشتند و گرفتاریهایی که در محل داشته اند تقاضای مرخصی کرده اند و کمیسیون آنرا تصویب نکرده بنده با اطلاع کاملی که شخصاً به گرفتاریهای ایشان دارم و با سابقی که در مجلس در این قبیل قضایا معمول بوده که همیشه بارقفا مساعدت میشده است خواستم

عرض کنم که به این راپرت نمیشود رأی داد چون بی جهت کمیسیون رد کرده است دیگر بسته است بنظر آقایان.

رئیس - آقای زوار

زوار - عرض کنم برای آخرین مرتبه تذکری به آقایان میدهم که بنده شخصاً علی الاصول از يك دقیقه تا يك سال هیچيك از مرخصی ها نه در کمیسیون عرایض و نه در مجلس شورای ملی رای نداده و نخواهم داد و برای تحکیم این عقیده با علاقه تمام و قدویت بی که نسبت بمقام منبع ریاست دارم اگر ایشان هم مرخصی بخواهند رای نخواهم داد اینجا حساب بنده باک چون شخصاً این عقیده را وظیفه ملی و دباتی خودم میدانم. حالا آقایان مختارند باز تذکر میدهم که آقایان بدانند که این پول ها از کجا میاید و چطور خرج میشود. می توانم عرض کنم که ملت بی ضاعت تر از آن است که ما بخواهیم این قبیل حاتم بخشی ها را بکنیم آقای والی زاده در دوره ششم سه ماه و بیست روز استفاده از مرخصی کرده اند. برای بکنفر نماینده زیاد تر از سه ماه و بیست روز نمی رسد از این نقطه نظر اعضاء کمیسیون خواستند يك موافقتی کرده باشند صورت مرخصی های ایشان را از اداره مباشرت خواستند. اداره مباشرت جواب داده است که ایشان سه ماه و بیست روز مرخصی داشته اند در اینجا مخصوصاً راپرت اداره مباشرت را عرض میکنم: اجازه مرخصی سه ماهه آقای جوانشیر از تاریخ ۲۰ تیر لغایت نوزدهم مهرماه ۱۳۰۶ در جلسه پنجم اردیبهشت ۱۳۰۶ تصویب و در تحت مرقومه شماره ۹۲۰۸ به اداره مباشرت ابلاغ شده است لیکن از ۲۹ تیر ۱۳۰۶ مسافرت فرموده اند و فقط ده روز از مرخصی کمتر استفاده فرموده اند و چهاردهم دی بموجب مرقومه خودشان بطهران وارد شده اما در آن روز بمجلس حاضر نشده اند بنا بر این از بیستم مهر لغایت چهاردهم دی ۱۳۰۶ دو ماه و بیست

پنجروز غائب بی اجازه بوده اند) این است که کمیسیونم مطابق عقیده و سلیقه بنده موافقت نکرد و این بود که خبر آرا بمجلس تقدیم نمود

رئیس -- رأی میگیریم آقایانیکه با این خبر موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد آقای مفتی راجع بدستور اظهاری داشتید بفرمائید

مفتی -- در جلسه قبل بنده راجع بصدمة که باهالی سقز وارد شده شرحی را بعرض رساندم و از آن روز تا کنون هر ساعت فریاد و ناله مردم بیچاره سقز بوسیله تلگرافات به بنده میرسد و اتصالاً از مجلس شورای ملی که کعبه آمال ملت است استغاثه میکنند و با این که عطف و شفقت و حسن نوع پروری مقتضی بود بدون اینکه بنده هیچ نوع تذکری بدم دولت خودش نسبت بیکعده ملت بدیخت که نومی این زمستان سخت دچار حریق و بدبختی شده اند يك فکری بکند متاسفانه تا کنون هیچ اقدامی نفرموده اند و هیچ توجهی بحال آنها نشده است و آنها هم بحال بلا تکلیفی مانده اند و اتصالاً از مجلس شورای ملی استغاثه می کنند و بعقیده بنده همچنانکه تشویق از مهاجرین ایرانی که در خارجه هستند لازم است که آنها بوطن خودشان مراجعت کنند البته نگاهداری از ملت داخله هم لازم است که مجبور به مهاجرت نشوند.

جمعی از نمایندگان - صحیح است

مفتی -- امروز حال ملت بد بخت سقز بجائی رسیده است که خدا شاهد است اگر بانها کمک نشود همه مهاجرت می کنند و مجبور بفرار می شوند و دیگر نمیتوانند امور زندگانی خودشان را اداره کنند لهذا بنده با توافق نظر يك عده از آقایان نمایندگان محترم برای اینکه جبران خسارت اهالی بشود و زود تر يك فکری برای آنها بشود طرحی پیشنهاد کرده ام بمقام ریاست

تقدیم میکنم و از نمایندگان محترم عموماً و از مقام محترم ریاست نمنا میکنم که هر چه زود تر توجهی بفرمایند که نسبت به اهالی سقز و بدبختی های آنها يك مساعدتی بشود. هر چند پریشانی اوضاع آنها مقتضی بود که بنده تقاضای فوریت این طرح را بکنم ولی برای اینکه جلب نظر دولت بشود و يك محل مخصوص اختصاص داده شود برای این کار بنده تقاضای فوریت نکردم که بجزریان طبیعی خودش بکمیسیونهای مربوطه رجوع شود و نمایندگان محترم به ترتیبی که ممکن است جلب نظر دولت را بکنند و يك محلی را اختصاص بدهند برای ترمیم املاک این بدبختها دیگر عرضی ندارم

رفیع -- مخالفی ندارد

رئیس -- راجع بدستور چند فقره پیشنهاد رسیده است که قرائت میشود
(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای روحی

پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون راجع به خشکانیدن باطلاقهای شهریار در درجه اول جزو دستور شود
پیشنهاد آقای دکتر سنک -- پیشنهاد می کنم که لایحه خشکانیدن باطلاق های شهریار در درجه اول جزو دستور شود

پیشنهاد آقای دهستانی -- پیشنهاد می کنم خبر کمیسیون راجع به خشکانیدن باطلاق های شهریار جزو دستور شود

پیشنهاد آقای دادگر -- بنده پیشنهاد می کنم مقدم بر سایر لایحه ها اعتبار انتخابات دوره هفتم مطرح شود.

پیشنهاد آقای حاج میرزا مرتضی -- پیشنهاد میکنم لایحه اعتبار انتخابات دوره هفتم تقنینیه در درجه اول دستور باشد

پیشنهاد آقای فرهمند -- پیشنهاد میکنم لایحه حقوق منتظرین خدمت وزارت خانه ها در اول دستور امروز

گذارده شود

پیشنهاد آقای احتشام زاده -- پیشنهاد می کنم خبر کمیسیون بودجه راجع بحقوق منتظرین خدمت جزو دستور شود

پیشنهاد آقای فیروز آبادی -- پیشنهاد میکنم لایحه چاه آرتزین جزو دستور امروز شود

پیشنهاد آقای دکتر طاهری -- پیشنهاد میشود که لایحه چاه آرتزین جزو دستور شود

رئیس -- آقای روحی

روحی -- عرض کنم بنده میخواهم جلب توجه همکاران محترم خود را بمرض مالاریا که دائماً دست بگریبان این مردم بیچاره است بکنم که همیشه مثل افواج مساج از باطلاقهای شهریار بجان و مال مردم حمله میکنند از دوره چهارم به این طرف این مسئله در مجالس مورد شکایت مردم بوده است و غالباً در مجلس شورای ملی راجع به این موضوع مذاکره شده و مخصوصاً در دوره پنجم و ششم آقای میرزا بدالله خان این موضوع را تعقیب کردند و بالاخره بحالی پیدا نشد که جزو دستور شود بنده از آقایان خواهش می کنم ولو برای حفظ جان خودتان هم که باشد در این تابستان آینده که همه شما ها دست بگریبان با این مرض هستید موافقت بفرمائید این لایحه يك شوری است و يك ماده هم هست و فوری تمام میشود از این جهت بنده استدعا می کنم که در درجه اول جزو دستور شود.

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بنده با فرمایشات آقای روحی کاملاً موافقم لیکن تصدیق کنید که امتیازاتی در مجلس است و عقیده ام این است که اینها را بایستی مقدم بر هر چیز گذشت چرا برای این که معنی امتیازات همان توجه دادن مردم است باقتضای این موضوع چاه آرتزین سه ماده بیشتر ازش بقی نمانده است شور

اول هم هست و ما بایستی عامه مردم را توجه بدهیم به اینکه مجلس بقدری توجه دارد به این موضوع که هر کس يك امتیازی بخواهد با يك شوق و شعفی تصویب میکنند بنده باشما موافقت میکنم و شما هم همراهی کنید این تمام شود بعد ما هم باشما موافقت

رئیس -- رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای روحی آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. خبر کمیسیون صورت صحیحی ندارد.

(ماده واحده قرائت میشود)

ماده واحده -- دولت مکلف است مخارج خشکانیدن باطلاقهای شهریار و خوار را بر آورد و پیش بینی نموده و در ضمن بودجه ۱۳۰۷ به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید

رئیس -- آقای دکتر سنک

دکتر سنک -- موافقم

رئیس -- آقای احتشامزاده

احتشامزاده -- عرض کنم که مسئله مالاریا متاسفانه در مملکت ما يك وضعیت غریبی پیدا کرده است و حقیقه و قتی قیافه های ایرانیها را با سایر ملل می بینیم ایرانیها از نقطه نظر ابتلاء عمومیشان بمرض مالاریا يك مرده های متحرکی هستند و از آنجا که آقایان نمایندگان محترم مخصوصاً نسبت باین موضوع علاقه مخصوصی دارند از این نقطه نظر بنده عقیده ام این است که برای جلوگیری از مرض مالاریا باید اقدام جدی کنند طرحی را که تهیه شده دولتمکلف کرده اند که مخارج این کار را در تحت بودجه ۱۳۰۷ تهیه کنند ملاحظه بودجه ۳۰۷ چه وقت به تصویب مجلس خواهد رسید؟ با گرفتاری هایی که داریم بنده این توهم را دارم که شاید موفق نشویم که بودجه ۱۳۰۷ را هم تصویب کنیم لهذا از نقطه نظر این اهمیتی

که این موضوع دارد بنده مخالفم که دولت در ضمن بودجه ۱۳۰۷ پیش بینی کند بلکه معتقدم که دولت را مکلف کنیم از هر محلی که ممکن باشد زودتر يك محلی را پیش بینی کند که موکول به بودجه ۱۳۰۷ نکنند این است عرایض بنده

رئیس -- آقای دکتر سنک

دکتر سنک -- بنده تصور میکنم نماینده محترم مخالفتی نفرمودند که جواب داده شود منتها در طرز تنظیم لایحه يك اشکالی داشتند خودشان میفرمایند وقتی که نگاه می کنیم می بینیم ایرانیها همه زرد و ضعیف و زار و همه مبتلا هستند بنده عرض میکنم که دنیا توجه دارند باین مسئله بنا بر این خوست نماینده محترم هم موافقت بفرمایند که این موضوع زودتر بگذرد

رئیس -- رأی میگیریم باین خبر آقایانیکه موافقت قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد پیشنهاد دیگری رسیده است قرائت میشود

(اینطور خوانده شد)

نظر به توجهی که مجلس شورای ملی همواره در مساعدت با مؤسسه کارخانجات صنعتی مبذول داشته و از تقویت درامور آنان دریغ ننموده از آنجائی که کارخانه کبریت سازی تبریز از مؤسسات مهم صنعتی محسوب است اخیراً بجهت عدیده دچار بحران و در خطر و فقر است محتاج بتوضیح نیست که در این موقع که ابتدای نو مؤسسات صنعتی مملکت است و چنین وقعه اگر پیش بیاید ضربت مهلکی برپیکر اینگونه ناسیسات درآید خواهد بود لهذا امضا کنندگان به قید دو فوریت اصلاح ذیل را در قانون باج راه مصوبه ۱۹ بهمن ماه ۱۳۰۴ پیشنهاد میداریم.

در ماده اول -- قانون باج راه مصوبه ۱۹ بهمن اصلاح ذیل بشود

از کبریت وزن غیر خالص يك من پنج قران اخذ خواهد شد محمد ولی میرزا و جمعی از آقایان نمایندگان رئیس -- تقاضای دو فوریت شده است يك پیشنهاد دیگر هم هست قرائت میشود بعد رأی میگیریم (بشرح ذیل قرائت شد)

نظر باینکه ماده ۱۴ قانون ممیزی سوء تفاهمی از برای وزارت مالیه تولید نموده و از املاکی که قدماً حق آب بردن از رودخانه بجهت زراعت آنها مالکین داشته و دارند علاوه بر مالیات صدی سه که بمقادیر ۱۴ حقاً بمجموع آب و ملك تعلق میگیرد مطالبه مالیات دیگری از حقايقه مینمایند. بدیهی است ملك بی آب نمیتواند مالیات ممیزی را که نتیجه آب و ملك با هم است بپردازد و نظر باینکه این سوء تفاهم تولید اختلاف بین وزارت مالیه و رعایا کرده و دائماً مأمورین و تحصیل دارها بمالکین که حقايقه از رودخانه بجهت املاك خود داشته و دارند و نظر باینکه آخر سال است و موقع تصفیه مالیات دهندگان است با وزارت مالیه ما امضا کنندگان تبصره ذیل را ماده ۱۴ قانون ممیزی بعنوان طرح اصلاحی تهیه و تقدیم و بقید يك فوریت تقاضای تصویب آنرا میمائیم تبصره -- غیر از مالیات ممیزی که صدی سه و از مجموع زراعت حاصله از زمین و آب گرفته میشود نمی توان از آب بالخصوص چه از آب قنات و چه از رودخانه که سابقاً مالکین بعنوان حقايقه میبرده اند و میبرند مالیات یا عوارضی مطالبه نمایند خواجوی -- مدرس -- معتمد التولیه -- عمادی -- سید کاظم -- دهستان -- نجویی -- بهار -- ملك آرائی -- دیوان بیکی -- بهبهانی -- افسر -- دکتر طاهری -- جمشیدی مازندرانی -- جلانی و جمعی دیگر

رئیس -- آقای محمد ولیمیرزا

محمد ولیمیرزا -- طرحی را که جمعی از آقایان نمایندگان تنظیم کرده اند راجع بیک مساعدت اساسی و يك چاره جوئی است برای وضعیت کارخانه کبریت سازی تبریز و طرق مختلفه در نظر گرفته شد بالاخره سهلتر از همه این

طور بنظر آمد که يك اصلاحی در قانون باج راهها بطور تبصره در اینجا پیشنهاد شود و آقایان محترم تصویب بفرمایند و البته وضعیت يك مؤسسه صنعتی را که هیچ محتاج به تذکر نیست همه میدانید البته منتهای علاقه مندی را هم دارید و بالاخره این پیشنهاد کاملاً آن وضعیت را اصلاح میکنند علاوه اگر چنانچه از يك املاکی که يك کارخانجات کبریت زیادی داشته باشند و بخواهند کبریت را بیک قیمت مناسبی در مملکت ما وارد کنند هیچ ضرری نخواهد داشت که این اضافه را بپردازند و بیکانه راه علاج برای نگاهداری این کارخانه همین فکر بنظر آمده است که تقدیم شده است

رئیس -- آقای خواجوی شما هم توضیح بدهید تا یکی یکی رأی بگیریم

خواجوی -- راجع به پیشنهادی که بنده و جمعی از آقایان کرده ایم چون مسئله آب رودخانه دو حال دارد. يك قسمت آب رودخانه است که بصرف فروش میرسد و يك قسمت حقايقه است که اشخاص از آن رودخانه حق دارند و از نهرهای خودشان میبرند این طرحی که پیشنهاد شده است راجع به حقايقه هائی است که مردم حق دارند برای املاك خودشان آب بگیرند. دولت از آب و ملك جمعا صدی سه بایستی مالیات اخذ کند نه فقط از آب تنها سوا بگیرد و از زمین جداگانه بگیرد و حالیه دولت مطالبه صدی سه مالیات را از ملك میکند و از حقايقه هائی هم که مردم آنها را مخصوص رأی املاکشان دارند مالیات جداگانه مطالبه میکند مقنن هم که وضع این قانون را کرده است از آب و ملك رأی داده است صدی سه گرفته شود نه اینکه از هر يك جداگانه بگیرند و بنده باین جهت این توضیح را دادم که بر آقایان نمایندگان مشتبه نشود زیرا حقايقه غیر از آب فرشی است. آب فرشی را دولت جداگانه میفرشد و پولش را جداگانه میگیرد و ربطی به مالیات ندارد

رئیس -- رأی میگیریم ابتدا به پیشنهاد راجع به منتظرین خدمت بعد مسئله کارخانه کبریت سازی آذربایجان بعد به پیشنهاد آقای خواجوی و جمعی از آقایان.

آقای سید یعقوب -- چاه آرتیزین مقدم است

رئیس -- بسیار خوب رأی میگیریم به اینکه چاه آرتیزین جزو دستور باشد یا نه؟ آقایان موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۳ -- صاحب امتیاز متعهد است منتها در ظرف دو سال اول مدت امتیاز تفتیشات لازمه را توسط متخصصین فنی بعمل آورده و نقشه اراضی را که برای حفر چاه آرتیزین مناسب میدانند بعنوان (ارضی منتخبه) تهیه نموده و بوزارت فوائد عامه تقدیم دارد

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده باین ماده که حفر چاه باشد کاملاً موافقم و امیدوارم خیلی از این قبیل لوايح به مجلس بیاید و عملی هم بشود چرا؟ برای اینکه همه مسبوقیم که میگویند ایران سی و پنج هزار فرسخ زمین دارد در صورتیکه پنج هزار فرسخ آن بیشتر دایر نیست و سی هزار فرسخ آن بائر است و ما باید سعی کنیم که انشاءالله بوسیله این قبیل کارها همه این اراضی دایر شود اما چیزی که در این لایحه ما باید در نظر بگیریم این است که باید تسهیلات بدهیم به اشخاصیکه این قبیل امتیازات را میخواهند و بقدری باید برای آنها تسهیل فراهم کرد که آنها در ضمن عمل هیچ مانعی بر نخورند که هم بتوانند کارشان را تمام کنند و هم موجب تشویق آنها و دیگران بشود باین ملاحظه بطوریکه در این ماده و هم چنین در سایر مواد نوشته شده است ممکن

است از طرف دولت یا يك کسی باسم دولت اشکال تراشی هائی بشود و اسباب زحمت فراهم کند از اینجهت بنده عقیده دارم که هر چه ما بتوانیم باید در این ماده و همینطور در سایر مواد تسهیلات فراهم کنیم و صاحب امتیاز را آزاد بگذاریم یعنی همینقدر امتیاز بدهیم و دیگر بحال خودش آزاد بگذاریم که مانعی پیش نیاید و البته کسی که خودش را حاضر برای اینکار میکند میداند که متخصص لازم دارد و باید چاه را در جائی حفر کند و آب بیرون بیاورد که محل مصرف داشته باشد لابد خودش این قبیل چیزها را میداند. این است که بنده گمان میکنم بواسطه این مواد ممکن است اشکالاتی پیش بیاید.

افشار - (مخبر کمیسیون فوائد عامه) - نماینده محترم بعد از بیان يك رشته کلمات و جملاتی بالاخره فرمودند اشکالاتی که در این ماده هست چیست؟ و نظرشان هم این بود که بالاخره باید تسهیلاتی قائل شد ولی تسهیلات چیست؟ دیگر آن را فرمودند گویا یکنه اشکالی که بنظر ایشان رسید وجود متخصص بود در صورتی که اگر متخصص استخدام نشود این چاه آرتیزین ممکن نیست حفر بشود. آن کسی که این امتیاز را می خواهد شخصاً تخصص ندارد آدم قابل وطن پرستی است و میخواهد يك خدمتی هم بکند ولی این خدمت را شخصاً نمیتواند انجام دهد و باید بوسیله بذل سرمایه شخصی و جلب متخصص این کار را بکند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر طاهری

(باین ترتیب خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ماده سوم دو سال تبدیل شود به سه سال

رئیس - ماده چهارم

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۴ - از ابتدای سال سوم از تاریخ اعطای امتیاز

حوزه امتیاز عبارت از اراضی منتخبه خواهد بود که نقشه آنها بدولت تقدیم شده است و چنانچه صاحب امتیاز در ظرف چهار سال از تاریخ اعطای امتیاز به حفر يك یا چند حلقه چاه آرتیزین و بدست آوردن آب در اراضی منتخبه موفق شود امتیاز انحصاری حفر چاه آرتیزین در اراضی منتخبه تا انقضای مدت ۲۵ سال از تاریخ اعطای امتیاز متعلق بمشار الیه خواهد بود

تبصره ۱ - صاحب امتیاز مکلف است در صورت لزوم هر پنج سال لااقل به حفر يك چاه جدید در اراضی حوزه امتیاز خود اقدام نماید

تبصره ۲ در صورتیکه در ظرف مدت چهار سال مذکور در ماده (۴) صاحب امتیاز بحصول نتیجه مطلوبه و بدست آوردن آب موفق نشود حق انحصار ملغی خواهد بود لیکن مشار الیه میتواند در صورتیکه مایل باشد بطور آزادانه و بدون قید انحصار عملیات خود را ادامه دهد.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - موافقم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده گمان میکنم يك نوع تضییقی در ماده دوم و تبصره دوم برای صاحب امتیاز میباشد در صورتیکه همه ماها معترفیم که باید تمام تسهیلات را نسبت به اشخاصی که در این صراط واقع میشوند بنمائیم و آن این است که میگویید بعد از چهار سال اگر موفق نشده باشد که چاهی حفر کند امتیاز ملغی است. در صورتیکه آن مقدمات در ماده دوم بعمل آمده متخصص فنی آورده. تمام نقشه جات را تقدیم کرده و مشغول کار شده. خرج کرده اتفاقاً بعد از چهار سال در آن نقطه که مشغول حفر چاه بوده موفق نشده ممکن است از این جا صرف نظر بکنند و بجای دیگر بروند دلیل ندارد بعد از آنکه موفق نشد ما امتیازش را ملغی کنیم. بلی اگر امتیاز گرفت و مشغول

کار نشد آنوقت میگوئیم امتیاز ملغی است چرا؟ برای اینکه میگوئیم امتیاز را گرفتی و احتکار کردی. این عیب ندارد ولی در صورتیکه شروع کرده و مشغول شده آنوقت این نتیجه جبران خساراتی است که به او وارد آمده که ما امتیازش را ملغی کنیم؟ این بیچاره بد بخت مبالغی خسارت متحمل شده دیگر دلیل ندارد که بعلمت اینکه موفق نشده پیش برود بعد از چهار سال امتیازش را ملغی کنیم بلکه باید به او اجازه داده شود بعد از آنکه از اینجا منصرف شد و موفق نشد برود در یکی از نقاط منتخبه دیگر باین کار بپردازد این است عقیده بنده

مخبر - آقای ناطق محترم یکی از اعضاء کمیسیون فوائد عامه هستند ولی متأسفانه معلوم میشود که هوای محیط اطاق کمیسیون فوائد عامه با این جا فرق دارد. این بیاناتی را که آقایان فرمودند در آنجا هیچ اظهار نکردند بلکه کاملاً موافق بودند يك شخصی امتیاز انحصاری چاه آرتیزین را در تمام خاک بزد میگیرد و در ظرف مدت چهار سال تقاضای لازم میکند و يك اراضی را برای خودش انتخاب مینماید اگر در ظرف چهار سال موفق به حفر يك یا دو حلقه چاه شود آن قسمت اراضی را منتخبه متعلق به او خواهد بود تا مدت بیست و پنج سال. بنده نفهمیدم اشکال آقایان در این ماده بواسطه چه بود؟!

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

احتشام زاده - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

احتشام زاده - بنده يك اشکالی دارم و آن این است؛ البته آقایان با اطلاع کاملی که نسبت بحال ایرانیه دارند میدانند که اغلب ایرانیه امتیاز میگیرند ولی دیگر عمل نمیکنند. در این جا در قسمت اراضی منتخبه می نویسد که صاحب امتیاز بایستی اراضی منتخبه را بوزارت فوائد عامه اطلاع بدهد و امتیاز انحصاری در

اراضی منتخبه مال او خواهد بود ممکن است يك کسی بیاید يك اراضی وسیعی را جزء اراضی منتخبه معرفی کند. مطابق امتیاز هم صاحب امتیاز مکلف است در ظرف بیست و پنج سال هر پنجسال يك حلقه چاه حفر کند آنوقت برای حفر پنج چاه یکمقدار زیادی اراضی وسیع را تصاحب میکند در صورتیکه اگر این اراضی منتخبه طوری باشد که صاحب امتیاز موظف باشد که به تناسب همان مقدار احتیاجی که دارد و میخواهد چاه حفر کند امتیاز بگیرد بنده گمان میکنم که حقوق و استفاده که سایرین هم باید از این اراضی بکنند از بین نبرود و يك امتیازی هم جزو تجملات يك شخصی ذخیره نمیشود

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند (عده قیام نمودند)

رئیس - چون عده کافی نبود این رأی صحیح نیست (در این موقع دو سه نفر از نمایندگان وارد شدند)

رئیس - مجدداً رأی میگیریم آقایانیکه موافقت با کفایت مذاکرات قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است پیشنهادها قرائت میشود (باین نحو خوانده شد)

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

پیشنهاد میشود در ماده چهار (در ظرف چهار سال) تبدیل شود به پنجسال

پیشنهاد آقای کازرونی

بنده پیشنهاد میکنم چهار سال در تبصره ۲ تبدیل به شش سال شود

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد میکنم که در ماده چهارم در عرض ۲۵ سال نوشته شود چهار سال

رئیس - ماده پنج

(بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۵ - صاحب امتیاز مجاز است برای عملیات فنی این امتیاز متخصصین خارجه استخدام نماید مشروط بر اینکه راجع به تابعیت آنها قبلاً موافقت نظر وزارت فوائد عامه را جلب نموده و شرایط استخدام آنها را نیز به اطلاع وزارت فوائد عامه برساند و غیر از متخصصین مزبور کلیه کارگران و مستخدمینی که برای اجرای این امتیاز و اداره مؤسسات مربوطه بآن استخدام میشوند باید منحصراً از اتباع داخلی باشند

تبصره - وزارت فوائد عامه مکلف است نظر مثبت و منفی خود را در ظرف یکماه بعد از حصول پیشنهاد راجع به تابعیت متخصصین مذکور با اطلاع صاحب امتیاز برساند

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده بهمان نظری که در ماده قبل عرض کردم معتقدم که در این ماده هم تسهیلات را فراهم کرد ولی متأسفانه این ماده بیشتر اسباب اشکال شده است اینجا مینویسد: (صاحب امتیاز مجاز است برای عملیات فنی این امتیاز متخصصین خارجه استخدام نماید مشروط بر اینکه راجع به تابعیت آنها قبلاً موافقت نظر وزارت فوائد عامه را جلب نموده و شرایط فلان) خوب اولاً لازم نیست من که میخواهم بکنفر آدمیکه چاه کنی را بلد باشد بیایم جلب نظر وزارت فوائد عامه را بکنم من در امور سیاسی که میخواهم مداخله حالا اگر نخواهد جلب نظر وزارت فوائد عامه را بکنم آنوقت اسباب زحمت و اشکال خواهد شد برای آن شخص که شاید از بسکه محتاج به آمدن و رفتن و گفتن بشود بکلی صرف نظر بکنند. باین لحاظ بنده عقیده ندارم که در وقت استخدام متخصص خارجه محتاج بموافقت نظر وزارت فوائد عامه باشد. و هم چنین جمله (شرایط استخدام آنها را با اطلاع وزارت فوائد عامه برساند) اینها را باید حذف شود. این چه لزومی دارد؟ این متخصص

بامن طرف است پول از من میخواهد بگیرد و من کار از او میخواهم آنوقت نظریات دولت چرا در اینجا شرط باشد؟! باین جهت بنده مخالف با این ماده هستم چون اسباب تسهیل نیست بلکه اسباب زحمت است. این شخص خودش بزحمت پول پیدا کرده است و میخواهد يك کاری بکند. بنابر این باین نقاط نظری که عرض کردم بنده با این ماده مخالفم

مخبر - تصور میکنم یکی از بهترین و نافع ترین مواد برای این مملکت همین ماده است و اگر در این ماده آقا درست مطالعه میفرمودند این اعتراض را نمیکردند مطابق این ماده صاحب امتیاز يك اشخاص متخصص برای حفر چاه آرتیزین (با بقول نماینده محترم چاه کن استخدام خواهد کرد و بالاخره آن کسیکه این اشخاص را استخدام میکند شاید آن اندازه که لازم است از تخصص آنها و همچنین پاره نظریات دیگر اطلاع کامل نداشته باشد بنابر این نظر دولت نسبت به مستخدمین خارجه عمیق تر ومؤثر است و صاحب امتیاز از نظر دولت استفاده میکند چون ممکن است صاحب امتیاز بجای متخصصی که باید بیاید چند حلقه چاه بکند يك اشخاصی را بیآورد که نه مفید بحال صاحب امتیاز باشند و نه بحال مملکت از این جهت خواهش میکنم آقایان هم موافقت بفرمایند که این ماده بهمین ترتیبی که نوشته شده بگذرد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادهای قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای غلامحسین میرزا

بنده حذف ماده ۵ و تبصره آن را پیشنهاد میکنم

پیشنهاد آقای کازرونی

بنده پیشنهاد میکنم ماده ۵ حذف شود.

پیشنهاد آقای احتشام زاده

پیشنهاد میکنم در ماده ۵ بجای عبارت (صاحب امتیاز مجاز است) نوشته شود: (صاحب امتیاز میتواند)

پیشنهاد آقای آفاسید یعقوب

پیشنهاد میکنم در تبصره بعد از کلمه (برساند) اضافه شود: در صورت عدم اطلاع در ظرف یکماه هر مستخدمی را که صاحب امتیاز اختیار کند وزارت فوائد عامه نمیتواند ایزادی کند.

رئیس - ماده ششم

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۶ - حفر چاه و احداث مجری در اراضی که دارای مالکین خصوصی باشد موکول بر رضایت مالکین است ولی دولت مراقبت کرد که از طرفین اجحافی بعمل نیاید.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - مخالفتی ندارم

رئیس - مخالفتی ندارد؟

(گفتند خیر)

رئیس - ماده هفتم

(بترتیب ذیل خوانده شد)

ماده ۷ - انتقال این امتیاز بهر اسم و رسم بدولت و با اتباع خارجی ممنوع است در صورت تخلف امتیاز ملغی مؤسسه و یا مؤسسات که با اتباع خارجه منتقل میشود ضبط خواهد شد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در هیچیک از این مواد مخالفتی ندارم مگر اینکه عقیده دارم که باید يك شرطی نشود که اسباب زحمت باشد چون همه ماها میدانیم که ماها قوه مان کم است و بنده عقیده ام این است که این صاحب امتیاز تا صدی چهار سهام خود را حق داشته باشد بخارجه انتقال بدهد ولی صدی پنجاه را حق نداشته باشد و همینطور زیاده اش را چرا برای اینکه ممکن است این شخص صاحب امتیاز که میخواهد کار بکند اتفاقاً به بی پولی بر بخورد و از داخله هم نتواند تهیه کند

بنا بر این بهتر این است که در این جا ما به او حق بدهیم که اگر کسی از خارجه آمد و با او مساعدتی کرد تا صدی چهار را حق داشته باشد مشروط بر اینکه نظر دولت هم در این مقدار مداخلت داشته باشد

مخبر - یکی از تجار محترم یزد تقاضای امتیازی میکند این شخص که تقاضا کننده این امتیاز است نمیکوید که من برای عملی کردن این امتیاز شرکت سهامی تشکیل خواهم داد. اگر این تقاضا کننده امتیاز میخواهد شرکت سهامی تشکیل بدهد و از دولت این تقاضا را کرده بود دولت هم موافقت میکرد و معین میکرد که مثلاً چه مقدار از سهام شرکت را اتباع خارجه داشته باشند ولی در صورتیکه گیرنده این امتیاز این را تقاضا نکرده از این جهت ما نمیتوانیم اینرا معین کنیم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرضی ندارم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

روحی بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

روحی - عرض کنم يك مسئله که بالاخره در این مملکت اصول اقتصاد را ترقی میدهد شرکت سهامی است که همه در کارها شرکت کنند تا در سال هر کدام پنج تومان سه تومان استفاده کنند و بالاخره باید از این چیزها رفته رفته نرسید و بکسب هائی را باز گذاشت که ما بتوانیم از سرمایه خارجی استفاده کنیم. امروز ایرانی بخودی خودش نه آن سرمایه را دارد و نه آن وسائل و اسباب کار را. روی این منابع ثروت خوابیده و دائم از گرسنگی فریاد میزنند چرا؟ برای اینکه نه علمش را دارد و نه اسبابش را و بنده هیچ مانعی نمی بینم که شما اجازه بدهید تا صدی چهار سهام را صاحب امتیاز حق داشته باشد بخارجه انتقال بدهد. بگذارید دست های توانا و سرمایه کافی در امور اجتماعی ما مداخله کنند. اینها طبقه پول بدست آوردن است. آقا مملکتی که پایه

استقلالش محکم گذاشته شد هیچ این حرفها درش مؤثر نیست و بنده کاملاً موافقم که صاحب امتیاز حق داشته باشد که اگر بخواهد تا صدی چهل هم با خارجیهها شرکت کند و تا مقدار صدی چهل از سهام را بخارجی ها واگذار کند و بلااستثناء باید دست اتباع داخلی را بزرگدارد که بتوانند از سرمایه های خارجی برای پیشرفت امور اقتصادی مملکت استفاده کنند و بنده يك تبصره هم پیشنهاد کرده ام و امیدوارم اعضاء کمیسیون هم موافقت کنند

رئیس - کمان میکنم لازم به رای گرفتن نباشد. چون روحی عقیده شان را اظهار کردند بعضی از نمایندگان - صحیح است رئیس - پیشنهادها قرائت میشود (بمضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای عباس میرزا

پیشنهاد مینماید که در آخر ماده ۷ اضافه شود: ولیکن میتواند تا چهل در صد سرمایه خارجی را شرکت دهد

پیشنهاد آقای ضیاء

پیشنهاد میشود عبارت ذیل به آخر ماده ۷ علاوه شود: ولی شرکت با اتباع داخلی موافق قوانین مملکتی مجاز است

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

ماده هفتم را این نوع پیشنهاد میکنم انتقال این امتیاز به رسم و رسم به دولت و با اتباع خارجه ممنوع و در صورت تخلف امتیاز ملغی است پیشنهاد آقای بیات

بنده تبصره ذیل را بماده هفتم پیشنهاد میکنم:

تبصره - ولی صاحب امتیاز تا صد چهل از سهام شرکت را بخارجه میتواند انتقال بدهد

پیشنهاد آقای غلامحسین میرزا

بنده پیشنهاد میکنم ماده هفتم حذف شود

پیشنهاد آقای شیروانی

پیشنهاد میشود که این ماده حذف شود

رئیس - ماده هشتم

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۸ - چنانچه اختلافاتی راجع بمواد این امتیاز بین دولت و صاحب امتیاز تولید شود بطریق حکمیت قطع و فصل خواهد شد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده طرز حکمیت را خواستم آقای

مخبر توضیح بدهند که به چه قسم است؟ و الان معین شود که فردا اسباب زحمت نشود

مخبر - عرض کنم قانونی راجع به حکمیت از مجلس گذشته است ممکن است آقا به آنجا مراجعه بفرمایند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

(بعضی گفتند کافی نیست)

روحی - بنده هم مخالفم

رئیس - پس راجع بکفایت مذاکرات بفرمائید

روحی - عرض کنم همانطور که چند روز قبل در

این جا عرض کردم بنده معتقدم که باید موضوع حکمیت

ملغی شود و اجازه بدهند در این باب صحبت شود و

بنده عقیده ام این است که جز محاکم صلاحیت دار

هیچ محکمه دیگری جایز نیست و این قسمت بایستی معلوم

شود. بنا بر این خوب است اجازه داده شود که آقایان

مذاکره بفرمایند تا بنده هم عرایض را عرض کنم

رئیس - آقای حاج آقا رضا

حاج آقا رضا (رفیع) - عرض کنم بطوری که قبلاً

هم مذاکره شد بنده گمان میکنم بهتر این است آقایان

در شور اول پیشنهاد ایشان را بدهند و مذاکرات را

کافی کنند پیشنهادها هم البته میرود بکمیسیون و بالاخره

در آنجا مذاکرات و مطالعات کافی میشود مجدداً برمیگردد

به مجلس

رئیس - رأی میکنیم. آقایان که مذاکرات را

را کافی میدانند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است ماده نهم

(بنحو ذیل قرائت شد)

ماده ۹ - وزارت فواید عامه مأمور اجرای این قانون است

رئیس - مخالفی ندارد؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - مواد الحاقیه قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده الحاقیه پیشنهادی آقایان محدودی میرزا و فرشی

ماده الحاقیه - وزارت فواید عامه مجاز است به اشخاصی

که طالب حفر چاه آرتزین باشند بر حسب شرایط مقرر

این قانون بمدت پانزده سال حق انحصاری در هر يك

از ولایات اعطا بدارند

تبصره - بیک نفر بیش از يك ولایت امتیاز داده

نخواهد شد

ماده الحاقیه پیشنهادی آقای اعتبار

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم:

چنانچه با حفر و احداث چاه خساراتی متوجه قنوة

مردم شد صاحب امتیاز مکلف است با تصویب وزارت

فواید عامه جبران نماید

پیشنهاد الحاقیه آقای بامداد

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم - چنانچه در مدتی که

در ماده سوم و چهارم معین شده از طرف صاحب امتیاز

اقدام و عملی دیده نشد خساراتی که از حث اتلاف وقت

بر مؤسسات دولتی و پارلمانی وارد آمده جبران خواهد کرد

رئیس - رأی گرفته میشود به شور دوم آقایانیکه

شور دوم را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

بعضی از نمایندگان - تنفس

رئیس - پیشنهاد آقای فرهمند

(بترتیب ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم لایحه حقوق منتظرین خدمت در

درجه دوم دستور گذاشته شود

رفیع - بنده مخالفم

رئیس - آقای فرهمند

فرهمند - عرض کنم راجع بوضعیت پریشانی

منتظرین خدمت بنده محتاج توضیح نمیدانم که چیزی

خدمت آقایان عرض کم و همه آقایان از وضعیت

آنها مستحضرند و دو ماده هم بیشتر نیست. وزارتخانهها

هم بایستی محاسبه آنها را در نظر بگیرید و يك حسابهای

طولانی دارد که تا تهیه کنند يك ماه طول میکشد از

این جهت بنده تقاضا کردم در این موقع که ماه رمضان

و ایام عید در پیش است آقایان موافقت بفرمایند که

این دو ماده بگذرد و يك عده راحت شوند

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده مخالفم. مخالفت بنده از این جهت

است که خوب است بجهت دولت يك قراری داده شود

که يك وجهی که مقرر میشود به منتظرین خدمت

بدهد. او چه حق دارد که زیاده از آن مقدار میدهد

که در مدت ده ماه تمام شود و انوقت برای

دو ماه دیگرش يك لایحه بیاورد. قانون باید قسقی

باشد که اول خود دولت عمل کند بعد دیگران. قانون

میگذرانند که باید صد و نود هزار تومان بدهند به منتظرین

خدمت. ایشان چه حق دارند که این مبلغ را در

عرض ده ماد میدهند و عاقبتی را باز دوباره میخواهند؟ بنده بارها عرض کرده ام که باید همین طریقی که ملاحظه پول گیرنده ها را میکنند ملاحظه پول دهنده ها را هم بکنند و الا یقین دارم که مجلس هم رأی میدهد و میدانم که رأفت و مهربانی مجلس بخصوص نسبت باعضاء ادارات خیلی است. حالا يك قدری رافتش نسبت باصاحبان پول کم است آنها انشاء الله زیاد میشود بنده مخالفم از این نظر است که دولت بعدها حق ندارد زیاده از آن اندازه که بجهت اومعین شده خرج کند باید همان اندازه را که برای یکسال معین شده در ظرف یکسال خرج کند نه در ظرف ده ماه. دولت اگر راست میگویی باید کاری برای مردم درست کند نه مفتخوری را ب مردم یاد بدهد

رئیس - آقای دادگر

دادگر آقای فیروز آبادی لازم است متذکر باشند که بودجه های مالی نوعاً اعتبار است نه الزام است که همان قدر خرج شود و نه الزام است که بیشتر خرج شود. اعتباراتی است ممکن است صرفه جوئی کنند. ممکن است در ضمن عمل احساس کنند که بیشتر مخارج ضرور است تکمیل مبلغ را بخواهند. اصل مسئله بودجه غالباً شالوده اش روی این مسائل است. اما بنده لازم میدانم توجه آقا را باین مسئله جلب کنم که اجزاء ادارات مفتخوار نیستند، اعضاء ادارات از ابناء همین وطنند. از همینجا باید ارتزاق کنند. هنوز در ممالک دنیا به بیکارهاشان مجاناً پول میدهند. بالاخره این اعضاء ادارات که مورد طعن و شماتت هستند اینها بالاخره ابناء همین وطنند و باید از همینجا استفاده کنند. بیک مرتبه بعنوان ثباتی بیک مرتبه بعنوان منشی گری در ادارات حقوق مختصری میدهند که معیشت کنند. حضرت عالی بانها به نظر مفتخوری نگاه نکنید.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای گرفته میشود بماده اول آقایان موافقین

قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم

(مضمون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - مادام که عده منتظرین خدمت وزارت خاها بیش از صدی پنج مستخدمین هر وزارتخانه است پرداخت حقوق آنها از اول اسفند ۱۳۰۶ بنحو ذیل خواهد بود

ا - منتظرین خدمت که بازده سال متوالی یا متناوب خدمت کرده اند تمام حقوق انتظار خدمت خود را دریافت خواهند کرد

ب - منتظرین خدمت که کمتر از بازده سال متوالی یا متناوب خدمت نموده اند برای کسر هر يك سنه خدمت صدی پنج از حقوق انتظار خدمت آنها کسر میشود

ج - کسور هر سنه در صورتیکه از شش ماه تجاوز کند بنفع مستخدم و از شش ماه کمتر بنفع دولت محسوب خواهد شد

رئیس - آقای باستانی

باستانی - موافقم

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب موافقم

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای امامی

امامی - بنده با اساس این لایحه کاملاً موافقم ولی با ماده دومش نظر باینکه مخالف قانون استخدام میدانم مخالفم. این طبیعی است قوانین که از مجلس میگردد مادام که از طرف مجلس ملغی نشده اند با اصلاحی

راجع بآن قوانین از طرف دولت و خود مجلس پیشنهاد نشده و اصلاح نشده اند در قوت خود باقی بمانند. این ماده دوم که اینجا از طرف کمیسیون پیشنهاد شده کاملاً مخالف قانون استخدام است زیرا که ماده ۲۹ قانون استخدام میگوید حد اکثر منتظرین خدمت هر وزارتخانه از صدی پنج عده کلیه مستخدمین آن نباید تجاوز نماید. البته وضع قانون استخدام از برای این نبوده است که برای وزراء یا ادارات بیک اختیاراتی قائل شود وضع قانون استخدام حقیقه از برای حفظ حقوق مستخدمین بوده است امروزه متأسفانه از آن ماده که در آنجا جمله (مقتضیات اداری) ذکر شده است وزراء سوء استفاده کرده اند و عده منتظرین خدمت را بر خلاف قانون استخدام صدی بازده و بلکه صدی بیست رسانده اند این دیگر تقصیر منتظر خدمت نیست این البته تقصیر وزارتخانه و وزیر است بکنفر مستخدم که هشت سال یا ده سال خدمت کرده چه تقصیر دارد؟ بموجب این ماده ماده باید يك ثلث و بلکه نصف حقوق انتظار خدمت او حذف شود بدیگری داده شود اگر چنانچه مجلس می خواهد ارفاقی در حق دیگران کند حقوق يك عده را نباید بگیرد و بدیگران بپردازد. البته از برای تشخیص منتظرین خدمت در صورتیکه از صدی پنج زیاد تر شد مجلس باید يك ترتیبی بدهد ولی تصور میکنم مادام که قانون استخدام بقوت خودش باقی است نباید این ماده را گذراند و قانون استخدام را یواش یواش بامال کرد تصور میکنم این بر ضرر منتظرین خدمت تمام خواهد شد نه بر له آنها

رئیس - آقای باستانی

باستانی - فرمایشاتی که آقای امامی فرمودند سه قسمت بود يك قسمت این بود که این قانون مخالفتی با قانون استخدام کشوری دارد. بنده هم نحاشی ندارم. اعضاء کمیسیون بودجه هم تصدیق دارند که ممکن است يك تنافی داشته باشد ولی مجلس وقتی داد قانون است. و کلامی بگویند

فلان پیشنهاد مخالف قانون است. بالاخره هر چه تصویب شد او صورت قانون دارد. فرمودند وزراء بر حسب مقتضیات اداری اشخاص را بیرون میکنند سرکار اگر بالاخره تعرضی بدولت دارید سؤال کنید و وزیر هم البته يك جوابهایی خواهند داد. در هر صورت مسئله اینکه وزیر بنا بر مقتضیات اداری يك اشخاصی را از اداره خارج میکند غیر از حقوق منتظرین خدمت است. دیگر این که فرمودند چرا حقوق منتظرین خدمت را بتفاوت بدهیم. خودشان بهتر میدانند وقتی که قانون استخدام میگذشته است تصور کرده اند صد پنج بیشتر نمیشود و محدود کرده اند گفته اند هر وزارتخانه حق ندارد بیش از صد پنج منتظر خدمت داشته باشد پس از آنکه تعرفه ها از مؤسسه تقاعد گذشت معلوم شد در غالب وزارتخانه ها عده منتظرین خدمت صدی پنج بیشتر است این محظور را چه باید کرد؟ باید تبعیض قائل شد؟ چنانچه حالا میشود با باید راه حلی پیدا کرد وزارتخانه ها هر کدام يك راه حلی برای خودشان ایجاد کرده اند وزارت مالیه بر حسب يك یاد داشتی که رئیس کل مالیه سابق داده بود اینطور رفتار میکرد که هر کس دوسیه بدی و محاکمه داشت حقوق انتظار خدمت باو میدادند و با اشخاصی که کارشان محاکمه اداری رسیده بود میدادند. در وزارت خارجه و بعضی وزارت خاها منتظرین خدمت را جمع کرده بودند و گفته بودند بتناسب بینشان تقسیم کنند ولی بالاخره اینها هیچکدام مجوز قانونی نداشت و باید راه قانونی پیدا کرد این بود که ما در کمیسیون فکر کردیم و این راه قانونی بنظرمان رسید که اشخاصی که مدت خدمتشان بیشتر است یعنی تا بازده سال است تمام حقوق انتظار خدمت را بگیرند و بعد هر سال از خدمت مستخدمی کمتر شد صد پنج کمتر بگیرد. آنکه چهارده سال خدمت کرده صد نود و پنج بگیرد آنکه سیزده سال خدمت کرده صد نود حقوق خدمتش باشد و همینطور تا برسد بیکسال. این

تفاوت از اینجا ناشی است که آنکسی که حقوق انتظار خدمت بیشتر میگیرد بیشتر خدمت کرده و تصدیق میفرماید کسور تقاعدش هم بیشتر است بهمان منطقی که در قانون استخدام گفته اند تقاعد بیشتر بدهند ولی در موقع فوت و غیر ذلک تفاوت نمیکند. ای بسا مستخدمین که کسور تقاعد میدهند و نه خودشان و نه ورثه شان هیچیک استفاده نمیکند. بهمین دلیل گفته میشود آنها که بیشتر خدمت کرده اند حقوق انتظار خدمت هم بیشتر خدمت کرده اند حقوق انتظار خدمت هم بیشتر باید بگیرند بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب موافقم

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقم

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - عرضی ندارم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - در کفایت مذاکرات است یا در اصل مطلب؟

رئیس - در اصل مطلب است

کازرونی - عرض کنم تصدیق میکنم که این قانون يك قانون بسیار عادلانه است که هیچکس هم نمیتواند کله و شکایتی بکند و يك تشبثاتی که امروزه جاری است بجهت اخذ حقوق انتظار خدمت بکار برد بسیار خوب است. مخالفت بنده از این راه است که از اجرای قانون خودش وارد نشده است. بعقیده بنده کمیسیون بودجه مکلف است که در حدود قوانین موضوعه بودجه را تنظیم کند اما از طرف دیگر نباید وضع قانونی کند و بیاورد مجلس. صلاحیت وضع قانونی کمیسیون بعقیده بنده ندارد و الا لازم میاید فردام کمیسیون فوائد عامه در ضمن يك لایحه يك قانونی را لغو کند و همچنین

کمیسیون مالیه يك قانون راجع بعقیده را لغو کند و بالاخره تمام قوانین دچار زلزله شود. فقط و فقط مخالفت بنده از این راه است و اگر آقایان عقیده شان این است که هیچ عیبی ندارد و ممکن است هر يك از این کمیسیونها هر وقت میل داشته باشند برخلاف يك قانون يك لایحه بیاورند بمجلس بنده هم حرف ندارم. لیکن باز هم تکرار میکنم با این ترتیب که مقرر داشته اید کاملاً موافقم و ترتیب عادلانه است

مخبر - چون در اصل موضوع ایشان کاملاً موافق بودند و فقط ایراد بکمیسیون گرفتند بنده تذکر میدهم که قانون لغو نشده. قانون استخدام بقوت خود باقی است و این ماده هم هیچ آن ماده قانون استخدام را لغو نمیکند فقط دولت يك پیشنهادی کرده که طرز پرداخت حقوق انتظار خدمت باین نحو است همین ترتیبی است که جنابعالی عادلانه میدانید. ایداً در قانون استخدام تغییری نداده است و صرفاً در اول ماده مینویسد مادام که عده منتظرین خدمت بیش از صد پنج است یعنی باید عده منتظرین خدمت صدی پنج باشد تا آن قاعده در حقشان اجرا شود ولی وقتی که بیش از صد پنج شد طرز پرداختش اینطور است.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات است

(دو فقره پیشنهاد از طرف آقایان احتشامزاده و اعتبار بشرح آتی قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده ۲ اضافه شود

تبصره - مستخدمینی که دارای رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ هستند بدون رعایت سنوات خدمت از تمام حقوق انتظار خدمت استفاده خواهند کرد احتشام زاده

تبصره ذیل را بماده دو پیشنهاد میکنم

تبصره - هر موقع که عده منتظرین خدمت به نسبت صدی پنج تقلیل یافت این ترتیب ملغی و بر طبق قانون استخدام دولت مکلف است بکلیه منتظرین خدمت تمام حقوق انتظار بدهد اعتبار

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - البته در ماده دو نوشته شده است مادام که عده منتظرین خدمت بیش از صدی پنج است این ترتیب رعایت شود. کمیسیون هم همین منظور را داشت دولت هم همین منظور را داشت ولی ممکن است در نتیجه وسعتی که در ادارات پیدا میشود یا بواسطه انتقالات عده منتظرین خدمت به صدی پنج تقلیل یابد آنوقت هم ممکن است دولت چون این رویه متفق علیه است همینطور بپردازد البته يك مبلغی تفاوت خواهد کرد. برای اینکه در این موقع هم نظر کمیسیون رعایت شده باشد و هم نظر مجلس بنده این پیشنهاد را کردم که هر وقت عده آنها به صدی پنج تقلیل یافت دولت مطابق قانون استخدام تمام حقوق را بپردازد و این ترتیب بهم بخورد.

مخبر - بدون تصویب این تبصره هم عین نظریه ایشان در ماده ملحوظ شده و الان هم ما با دولت مشورت کردیم نظر دولت هم همین است. در ماده هم صریح است که مادام که عده منتظرین خدمت بیش از صدی پنج است این قاعده اجرا میشود. بعد از آنکه کمتر شد مساماً نظریه جنابعالی اجرا خواهد شد و تصور میکنم لازم نباشد.

اعتبار - استرداد میکنم

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - مسئله حقوق انتظار خدمت واقعاً يك نكل خیلی بدی بخودش گرفته بوده است هر وزارتخانه بيك ترتیبی میپرداخته و خیلی لازم بود که يك ترتیبی داده شود که بالاخره تکلیف منتظرین خدمت معلوم شود. بنده اصولاً عقیده ام این است که مطابق قانون استخدام حقوق کلیه منتظرین خدمت باید داده شود ولی متأسفانه چون از نقطه نظر اعتبار و وجه در مضیقه هستیم مجبوریم عجله يك قدری امساک کنیم

و مطابق اعتبار و بولی که داریم رعایت حقوق منتظرین خدمت را بکنیم و بعقیده بنده این ترتیب خیلی خوب است ولی معتقدم که اعضای که دارای رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ هستند حقوقشان خیلی کم است وضعیتشان هم طوری است که اگر در موقع بیکاری تمام حقوق انتظار خدمت بانها داده نشود فوق العاده در عسرت خواهند بود باین جهت معتقدم از نقطه نظر فقر و استیصال و بیچارگی که اغلب مستخدمین دارای رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ دارند بایستی بدون رعایت سنوات خدمتشان تمام حقوق انتظار خدمتشان داده شود و ضمناً این نکته را هم بعرض آقایان میرسانم که اغلب مستخدمین رتبه های ۱ و ۲ و ۳ و ۴ عده سنوات خدمتشان قهراً کم است مخصوصاً شاگردان مدارس که اخیراً بیرون آمده اند و وارد خدمات دولتی شده اند و تصدیق میفرمائید که اغلب مستخدمین رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ در وزارتخانهها کمتر بیکار میشوند برای اینکه این قبیل پستها زیاد است ولی اگر چنانچه پیدا شد يك منتظر خدمتی که دارای رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ باشد بنده معتقدم که از نقطه نظر رعایت حال آنها حقوق انتظار خدمتشان را بانها بدهند اعم از اینکه سنوات خدمت پانزده سال باشد یا کمتر و چون اتفاقاً عده این نوع منتظرین خدمت خیلی کم است تأثیری هم از نقطه نظر مالی برای دولت نخواهد داشت که اگر چنانچه آنها تمام حقوق انتظار خدمت خود را بگیرند دیگر محلی برای سایرین باقی نماند زیرا اگر يك صورت احصائیه داشته باشیم از اشخاصی که رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ دارند و منتظر خدمت هستند آقایان ملاحظه خواهند فرمود عده آنها خیلی کم است این است که بنده تقاضا کردم آقایان موافقت بفرمایند اعضای که رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ دارند بدون اینکه رعایت مدت خدمتشان بشود تمام حقوق انتظار خدمت خود را دریافت دارند

مخبر - بنده تصور میکنم پیشنهاد نماینده محترم ظاهرش

ممکن است که رعایت حقی از يك عده شده باشد ولی در اساس ناقض غرض خودشان است بالاخره پیشنهاد ایشان اینطور میشود که يك قسمت مهم این قانون را ما صرف نظر کنیم. وقتی که این کار را کردیم از روی حسابی که شده است عده زیادی حقشان از بین میرود یعنی اعتبار ما نمی رسد باین که تمام يك حقی بدهیم. این که فرمودید حق بعضیها با مال میشود اساساً باید دید این حق چیست. خود حق را باید تشریح کرد. حقی که مستخدمین ما یا منتظرین خدمت ما پیدا میکنند در مقابل خدمتی است که انجام میکنند هر قدر این خدمت طولانی تر باشد این حق در بازه آنها بیشتر صدق پیدا میکند پس اگر مستخدمی اعم از رتبه ۱ تا ۹ یکسال خدمت کرده آن حقی که منتظر خدمت پانزده ساله پیدا میکنند ندارد کسی که يك سال خدمت کرده معادل يك سال خدمت خودش حق دارد و کسی که بیست سال عمر کرده مطابق بیست سال حق پیدا میکند. بنده تصور میکنم در آن موقعی که قانون استخدام نوشته شده است چون عمل نشده بود این تجربه را که امروز کرده ایم نکرده بودند و الا یقین بدانید که در آن موقع هم که قانون استخدام نوشته شده بود اگر این تجربه بعمل آمده بود و عنوان منتظر خدمت در کار بود همین کار را میکردند امروز بجای اینکه آقایان تشویق بکنند از ما که در نتیجه مطالبات و توضیحات همچو ماده تنظیم و تقدیم مجلس کردیم اظهار بی لطفی میکنند فرمودند دولت باحصائیه رجوع بکند آخر ما بدون رجوع باحصائیه که این را ننوشتیم. خود این ماده دلیل است براینکه ما کاملاً عده منتظرین خدمت را فهمیدیم چقدر است مأخذ حقوق اشخاص را دیدیم. رتبه هایشان را مراجعه کرده ایم و با اعتباری که ما میتوانیم از خزانه مملکت بدهیم برای حق آنها تطبیق کردیم و يك چنین ماده نوشتیم. در هر صورت بنده تصور میکنم پیشنهاد حضرتعالی اگر

تصویب شود باز يك عده حقشان بکلی از بین میرود. رئیس رأی میگیریم آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای استرابادی (بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم در ماده دوم در عبارت (پرداخت حقوق آنها از اول اسفند ۱۳۰۶ بنحو ذیل خواهد بود) نوشته شود از اول (همین)

رئیس - آقای استرابادی

معتضد استرابادی - بنده کاملاً با این لایحه موافقم مخصوصاً ماده دومش که حقیقه رعایت عدالت را کاملاً در نظر گرفته اند ولی يك مخالفتی بین ماده اول و ماده دوم هست و آن این است که در ماده اول اعتباری را که تصویب کردیم این اعتبار برای دو ماه همین و اسفند است ولی در ماده ۲ وقتی که میخواهیم پرداخت کنیم اختصاص میدهیم باول اسفند این است که بنده چون اعتبار بعنوان دو ماه است پیشنهاد کردم در ماده دوم هم از اول همین نوشته شود

مخبر - ماده اول خودش يك ماده مستقلی است برای کسر اعتبار حقوق انتظار خدمتی که راجع است به همین و اسفند. این ماده دوم يك ماده مستقلی است که ما از اول اسفند به مجلس شورای ملی پیشنهاد کرده ایم که مثلاً طرز پرداخت حقوق منتظرین خدمت این طور است و این هیچ ارتباطی باهم ندارد

رئیس - رای میگیریم قابل توجه بود این پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (دو سه نفر قیام کردند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای امامی (باین مضمون خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم بلا لایحه دولت رای گرفته شود

رئیس - آقای امامی

امامی - برای استحضار خاطر آقای باستانی عرض میکنم که اولاً بنده با دولت مخالفی ندارم و نمیخواهم بدولت حمله کرده باشم. ثانیاً آن عرضی هم که کردم راجع بدولتهای سابق بوده و مسئله طوری بوده است که تاکنون هم به تصدیق خود مان همینطور عمل میشده و از آن ماده مقتضیات اداری سوء استفاده شده است اما اینکه فرمودند این ماده دوم مخالفتی با قانون استخدام ندارد برای استحضار خاطر آقایان ماده ۲۸ قانون استخدام را میخوانم. ماده ۲۸ میگوید مستخدمینی که بواسطه حذف مشاغل یا بنا به مقتضیات اداری بدین تقصیر بیکار میشوند منتظر خدمت محسوب و تا زمانیکه مجدداً متصدی شغلی نشده اند از مرتبه اول تا مرتبه پنجم دولت و از مرتبه ششم بیلا نصف آخرین مقرری خود را دریافت خواهند کرد

و تبصره ماده پنجاه و هفت می گوید. غیر از مواد فوق بهیچ عنوان نباید چیزی از مقرری مستخدمین کسر شود

از آقایان می خواهم بپرسم آیا این ماده دوم که کمیسیون پیشنهاد کرده است برخلاف موادی که عرض کردم از حقوق منتظرین خدمت کسر نمیکند؟ خوب! ما چه صلاحیت داریم که حقوق آنها را بر داریم و بدیگران بدهیم. هر کسی باید حقوق انتظار خدمت خودش را مطابق قانون دریافت کند زیرا تبصره ماده ۵۷ میگوید غیر از کسوری که در اینجا نوشته شده است بهیچ وجه نباید از حقوق منتظرین خدمت کسر شود.

و این دو ماده به عقیده بنده مخالف با قانون استخدام است.

وزیر مالیه - نماینده محترم پیشنهاد میفرمایند که بلا لایحه دولت رای گرفته شود لایحه دولت موضوع تقاضای اعتبار بود از برای کسر محل برای پرداخت حقوق منتظرین خدمت و در موقعی که بودجه مملکتی در کمیسیون

بودجه مطرح بود نظریه برای طرز پرداخت و تقسیم حقوق بین منتظرین خدمت در کمیسیون ایجاد شد و دولت هم با این نظریه موافقت کرد. علت موافقت دولت هم برای این بود که این پیشنهاد کاملاً اصلاح مستخدمین است و البته دولت و مجلس باید مراعات حال مستخدمین را بکنند امروزه که بنا بر مقتضیات ما می خواهیم بودجه مملکتی را تقلیل و از تشکیلات هی کسر کنیم بدهی است که يك منتظرین خدمت زیادی پیدا خواهیم کرد و با این حال طبیعی است که منتظرین خدمت ما از صد پنج تجاوز میکنند البته وقتی که تجاوز کرد باید دید حکم آنها چیست؟ این است که بایستی هیچ نوع حقوقی نگیرند این پیشنهادی که در کمیسیون شده بود و دولت هم موافقت کرده بود نتیجه خوب خواهد داشت زیرا عده منتظرین خدمت هر قدر بشود بالاخره يك سهمی از حقوق با آنها میرسد و به تناسب سنین خدمتشان يك چیزی با آنها میدهند و ما حساب کردیم دیدیم کسی که صد تومان حقوق دارد بیست و پنج تومان یا بیست شش تومان باو میرسد و این البته بهتر از این است که هیچ باو نرسد. کسی که شش هفت سال سابقه خدمت دارد پنجاه شصت تومان حقوق میگیرد و در موقع انتظار خدمت يك مبلغی میبرد و این تناسبی که در نظر گرفته شده کاملاً صحیح است و وقتی که در کمیسیون بودجه اظهار شد که این ماده از قانون بودجه عمومی مملکت خارج بشود و ضمیمه این ماده شود بنده قبول کردم چون این ترتیب را عادلانه پنداشتم پس در حقیقت لایحه دولت همین خبری است که از کمیسیون پیشنهاد شده باین لحاظ بنده تقاضا میکنم که آقایان هم با همین ترتیبی که دولت موافقت دارد موافقت بکنند زیرا برای رعایت حال مستخدمینی که همیشه زحمت کار اداری را می کشند لازم است ترتیب عادلانه داده شود

رئیس - رای میگیریم. آقایانیکه پیشنهاد آقای امای را تصویب میکنند قیام فرمایند (چند نفری قیام کردند)

رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد آقای کازرونی (باین مضمون خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که در سطر اول از ماده دوم بعد از منتظر خدمت اضافه شود (هر يك از وزارتخانهها)

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرض میکنم این جا میگوید مادام که عده منتظرین خدمت وزارت خاها بیش از صدی پنج مستخدمین هر وزارت خانه است (این کلمه) (هر وزارت خانه) که نوشته شده لازم است بعد از عده منتظرین خدمت هم (هر يك) اضافه شود که این طور خواهد شد: منتظرین خدمت هر يك از وزارتخانهها بیش از صدی پنج هر وزارت خانه باشد - باین جهت بنده این اصلاح را پیشنهاد کردم. حالا خوب است آقای مخبر خودتان دقت فرمایند و خودشان اصلاح کنند.

مخبر - دو مرتبه مقرر فرمائید قرائت شود. (بمضمون فوق خوانده شد)

مخبر - يك اصلاح دیگری باید ضمیمه پیشنهاد ایشان شود و این طور شود مادام که عده منتظرین خدمت هر يك از وزارت خانهها بیش از صدی پنج منتظرین خدمت آن وزارت خانه.

رئیس - پیشنهاد آقای اعتبار:

پیشنهاد میکنم بعد از جمله از اول اسفند ۱۳۰۶ کلمه (بعد) اضافه شود.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - در این جا يك اصلاح عبارتی لازم است. عبارت طوری نوشته شده که همچو میسراند ما این را فقط برای اسفند تهیه کرده ایم در صورتیکه ما برای همیشه تهیه میکنیم از این جهت بنده این کلمه (به بعد)

را اضافه کردم که معلوم شود.

مخبر - بنده هم موافقت میکنم این کلمه ضمیمه شود رئیس - پیشنهاد آقای نامداد:

پیشنهاد میکنم در قسمت (ب) عبارت (برای کسر هر يك سنه خدمت) حذف شود

رئیس - آقای نامداد

نامداد - عرض میکنم اگر ما فلسفه حقوق انتظار

خدمت رجوع کنیم می بینیم حقوق انتظار خدمت را در موقع بیکاری برای این به مستخدم میدهند که حس

وظیفه شناسی و کار را در موقع خدمت در او تحریک و تشویق کنند در موقعی که مستخدمی مشغول انجام

وظیفه است باید از هر جهت مطمئن باشد و بداند که اگر روزی منفصل شد حقوق انتظار خدمت خواهد

گرفت از این جهت خوب کار خواهد کرد برای این فلسفه آمده اند و برای مستخدم حقوق منتظر خدمت

قائل شده اند یعنی تو برو و مشغول انجام وظیفه و کار خودت باشد و خاطر جمع باش و بدان در صورتیکه

خوب خدمت و انجام وظیفه کردی در موقعی که بیکار شدی از تو نگاهداری خواهیم کرد شما این جا میگوئید

برای هر يك از سنین خدمت که از پانزده سال کسر شد صد پنج از حقوق انتظار خدمت کسر میشود فرض

فرمائید يك مستخدمینی که دس سال نادر سال و یکسال سابقه خدمت دارد هم در عرض هم هستند البته سابقه خدمت

پانزده ساله را هشت ساله ندارد. ملاحظه فرمائید يك کسی فرضاً هشت سال سابقه خدمت دارد و صد تومان

هم حقوق دارد. حقوق انتظار خدمتش مثلاً پنجاه تومان میشود آنوقت کسور تقاعد و غیره هم باز از این مبلغ

کسر میشود باقی میماند چهل تومان آنوقت صد پنج هم از این کسر کنید ده پانزده تومان بیشتر باقی نمی ماند

خوب بکنفر مستخدم با سواق خدمتی که دارد و از طرف دیگر با این مخارج سنگین و وضعیت حاضره

چطور می تواند با ده پانزده تومان حقوقی در ماه زندگانی کند

عمادی - پول بلاعوض است که میگیرد

نامداد - آقا یول بلاعوضی نیست. این یول برای این است که بوظیفه شناسی مطمئن باشد و این غیر از

مفت خوری است. از این جهت بنده پیشنهاد کردم از مستخدمینی که پانزده سال سابقه خدمت کمتر دارند

صدی پنج از حقوقشان کم نکند که اقلایك چیزی بخود صاحبان حقوق برسد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - آقای نامداد در اول که صحبت کردند خودشان ملتفت شدند که اشتباه کرده اند. مسئله

يك سال و دو سال نیست و اقلایك مستخدمی برای اینککه مستخدم باشد و برتبه انتظار خدمت برسد باید

هفت سال سابقه خدمت داشته باشد برای اینککه باید از نود و نه باینطرف باشد آقا خودشان در کمیسیون

بودجه تشریف داشتند و کاملاً این مسئله مورد بحث و توجه شد گفتیم که بالاخره باید کاری کرد که همه را

مورد و مشمول رحم و عطوفت خودمان قرار دهیم. این شکل که شما قرار میدید عده زیادی محروم میشوند

البته بنده با فرمایش کلی آقا موافقم که بکسی که خوب خدمت کرده باید پاداش داد. در هر وزارت خانه قبل

از این تصمیم يك ترتیبی معمول بوده که قانونی نبود و هر وزارت خانه مطابق میل خودش بآن عمل میکرد

مثلاً در يك جا تومان شمار معمول بود ولی البته این ترتیب مخالف قانون بود. مجلس شورای ملی و کمیسیون

بودجه خواست يك کاری کند که اولاً قانونی باشد و ثانیاً بطور مساوات و عدالت همه برسد

از این جهت ما در کمیسیون نشستیم و این ماده را پیشنهاد کردیم دولت هم قبول کرد. اما به آقای شیروانی

که آن کلمه اضافی آقای اعتبار را قبول کردند تذکر میدهم که صحیح نبود زیرا خود ماده میگوید مادام که

منتظرین خدمت از فلان تجاوز کنند پس این دیگر از این به بعد را لازم نداشت از این جهت کلمات میکم محتاج باین ذکر نباشد

رئیس - رای میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای نامداد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (کسی قیام نکرد)

رئیس - قابل توجه نشد. رای گرفته میشود. ماده دوم.

وزیر مالیه - اجازه می خواهم عرض کنم که در این جا يك نظری است که باید روشن شود آقای کازرونی

که يك پیشنهادی کردند و آقای مخبر هم قبول کردند چون ظاهر عبارت همچو بنظر آمد که مخالفی با اصل

منظور ندارد از این جهت آقای مخبر قبول کردند و بنده هم موافقت کردم ولی حالا که بنده دقت کردم

و مخصوصاً یکی از آقایان هم تذکر دادند دیدیم که مخالف مقصود است. زیرا مقصود ما این است که منتظرین

خدمت تمام وزارت خانهها نه اینککه هر وزارت خانه نسبت بخودش این کار را بکند و اگر بنا شود این طور

باشد تضییع غرض خواهد بود ملاحظه فرمائید مثلاً يك وزارت خانه ممکن است منتظر خدمت کمتر از عده لازم

که صدی پنج است داشته باشد و بعضی دیگر زیادتر داشته باشند. اگر بنا شود هر وزارت خانه نسبت بخودش

این کار را بکند برخلاف مقصود است. مقصود ما این است که این طرز در باره تمام وزارت خانهها و نسبت

بنام مستخدمین اجرا شود و ناوقت که عده مستخدمین مشمول قانون در تمام وزارتخانهها از تناسب صد پنج بیشتر

است نسبت بکلیه آنها باین ترتیب رفتار شود. حالا اگر این ماده با این اصلاح آقای کازرونی که آقای مخبر قبول

کردند این مقصود ما را میرساند که هیچ بنده حرفی ندارم و اگر نمیسراند (چنانچه عقیده خود بنده هم این

است که نمیسراند باید بهان طرز اول اصلاح شود زیرا اسباب اشکال خواهد شد. در هر حال بنده تصور میکنم

اگر بهمان صورت اول برگردد بهتر است. بعلاوه يك پيشنهادی از طرف یکی از آقایان (آقای خطیبی) تقدیم شده اجازه بفرمائید قرائت و مطرح شود این پيشنهادهای همان مقصود ما را نامین میکنند مقصود تعمیم است و مسئله باید راجع بکلیه مستخدمین باشد و نه تمام وزارتخانهها عموماً داشته باشد.

مخبر - صحیح است کمیسیون هم نظرش همین بود و آن پيشنهادهای آقای کازرونی را که منزله يك اصلاح عبارتی بود قبول کردم و در آن موقع درست این نظر را دقت نکردم حالا بفرمائید این پيشنهادهای ثانوی قرائت شود.

رئیس - دیگر لازم به پيشنهادهای ثانوی نیست.

مخبر - پيشنهادهای ثانوی را بفرمائید بخوانند بنده این را قبول میکنم.

رئیس - ممکن است قبولی خودتان را نسبت بان

پيشنهادهای که قبول کردید مسترد بدارید

کازرونی - اجازه میفرمائید.

رئیس - بفرمائید.

کازرونی - بنده که آن اصلاح را پيشنهادهای کرده همچو تصور کردم که دولت نسبت بهر وزارت خانه جدا گانه بود ولی حالا که نظرشان این نیست و بطور کلی برای تمام وزارتخانهها است برای اینکه اشکالی پیش نیاید بنده مسترد میدارم.

رئیس - رای گرفته میشود ماده دوم با اضافه کلمه

بعده در سطر دوم که آقای مخبر قبول کردند. آقایانیکه این ترتیب را تصویب میکنند قیام فرمایند (عده زیادی قیام کردند)

رئیس - تصویب شد. مذاکره راجع بکلیات است.

آقای کازرونی

کازرونی - بنده در تحت عنوان مخالفت می خواهم از آقای مخبر محترم يك سؤالی بکنم که با این ترتیبات

جدید که در نظر گرفته اند اگر این ترتیب را با آن ترتیب سابق که خود وزارت خانهها عمل میکردند اند تطبیق کنیم و بسنجیم آیا تفاوت عملی خواهد داشت یا نه ؟ مقصود این است که آیا دولت منتفع میشود یا ضرر میدهد و به بودجه عمومی مملکت نفع می رسد ؟ بنده فقط همین را خواستم بدانم.

مخبر - ما يك اصل کلی راجع باین کارها قائل شدیم و این ترتیبی هم که در نظر گرفته ایم کاملاً عادلانه است و طرز پرداخت حقوق منتظرین خدمت بطور عادلانه و خوبی نادیده میشود این هم از دو حال خارج نیست اگر زیاد آمد که جزو بودجه عمومی مملکت منظور خواهد شد و اگر کم آمد دولت مجدداً لایحه تنظیم کرده و مجلس میآورد و تصویب میشود و از خزانه دولت پرداخته میشود. ولی بطوری که ما حساب کردیم این اعتبار با این طرز پرداخت فقط میکند و مساوی است.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رای میگیریم باین لایحه که مشتمل بر

دو ماده است با اوراق آقایانیکه تصویب می کنند ورقه سفید خواهند داد

(در این موقع اخذ و استخراج آراء بعمل آمده هفتاد و سه ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۹۵ با هفتاد و سه رای تصویب شد

اسامی موافقین :

آقایان : فرهنگند - ثقة الاسلامی - نکهبان - حیدری - غلامحسین میرزا مسعود - حاج میرزا حبیب الله امین - امام جمعه شیراز - شیروانی - میرزا عبدالله خان وثوق کی استوان - دادگر - نوبخت - عمادی - عباس میرزا بهبهانی - فرمند - ملک مدنی - عراقی - خطیبی - احتشامزاده - بهار - بدر - ایلخان - طباطبائی دیبا - فرشی - جشیدی - اسفندیاری - موقر - جلائی - فوفی

مرآضی قلیخان بیات - اعتبار - کازرونی - سیدحسین آقایان - افشار - افخمی - خواجهی - دولتشاهی - ملک ایرج پور تیمور - محمد تقی خان اسعد - سیدجواد محقق - دکتر رفیع خان امین - پالیزی - وزیری - ابراهیمی - آقا علی زارع - معظمی - ارباب کیخسرو دکتر صدق - ساکیندن - مولوی - عدل - طباطبائی وکیلی - یاسائی - میر ممتاز - زوار - جهان شاهی - دکتر لقمان - سلطان محمد خان عامری - مفتی - فهیمی محمد ولی میرزا - سید علی اکبر آیت الله زاده - دکتر طاهری - اسکندری - میرزا ابراهیم خان قوام - ذوالقدر نجومی - دیوان بیکی - ملک آرائی -

وزیر پست و تلگراف - لایحه ایست تقدیم میشود راجع بتفاوت علیق اداره حمل و نقل استدعا دارم بکمیسیون بودجه مراجعه فرمائید که زودتر تکلیفش معلوم شود

رئیس - میباید برای جلسه بعد جزو دستور جلسه آتی خواهد بود (مجلس مقارن ظهر ختم شد)

قانون

چهل و پنجهزار تومان اعتبار اضافی جهت پرداخت حقوق منتظرین خدمت و طرز پرداخت آن

مصوب ۲۴ بهمنماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده اول - مجلس شورای ملی علاوه بر اعتبار مبلغ یکصد و نود و پنجهزار تومان حقوق منتظرین خدمت مبلغ چهل و پنجهزار تومان برای پرداخت حقوق بهمین و اسفند ۱۳۰۶ منتظرین خدمت به وزارت مالیه اعتبار می دهد

بصره - اعتبار مزبور موقه از محل صرفه جوئی اعتبارات ۱۳۰۶ مملکتی پرداخت و پس از تصویب بودجه ۱۳۰۶ باعتبار حقوق منتظرین خدمت منتقل خواهد گردید

ماده دوم - مادام که عده منتظرین خدمت وزارتخانهها بیش از صدی پنج مستخدمین هر وزارت خانه است پرداخت حقوق آنها از اول اسفند ۱۳۰۶ ببعده بنحو ذیل خواهد بود

ا - منتظرین خدمت که پانزده سال متوالی یا متناوب خدمت کرده اند تمام حقوق انتظار خدمت خود را دریافت خواهند کرد

ب - منتظرین خدمت که کمتر از پانزده سال متوالی یا متناوب خدمت نموده اند برای کسر هر يك سنه خدمت صدی پنج از حقوق انتظار خدمت آنها کسر میشود.

ج - کسور هر سنه در صورتیکه از ششماه تجاوز کند برفع مستخدم و از ششماه کمتر برفع دولت محسوب خواهد شد این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه بیست و چهارم بهمین ماه یکهزار و شش شمس بتصویب

مجلس شورای ملی رسید رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا

تصمیم

راجع بخشکانیدن باطلاقیهای شهریار و خوار

مصوب ۲۴ بهمنماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - دولت مکلف است مخارج خشکانیدن باطلاق های شهریار و خوار را بر آورد و پیش

بینی نموده و در ضمن بودجه ۱۳۰۷ بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید

تصمیم فوق در جلسه بیست و چهارم بهمن ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا

www.iran-archive.com